

Хроніка

V ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ «ДЕРЖАВА І ЦЕРКВА В НОВІТНІЙ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ»

19–20 листопада 2015 року в Полтавському національному педагогічному університеті імені В.Г. Короленка пройшла V Всеукраїнська наукова конференція «Держава і церква в новітній історії України». Цей науковий захід започаткований ще у 2005 році.

Конференція проходила під егідою Міністерства освіти і науки України, а її безпосередніми організаторами стали Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка (кафедра історії України і кафедра всесвітньої історії та методики викладання історії), Управління культури Полтавської обласної державної адміністрації, Відділення релігієзнавства Інституту філософії імені Г.С. Сковороди НАН України (м. Київ) та Полтавська обласна організація Української асоціації релігієзнавців.

На початку пленарного засідання учасників привітали Р. Сітарчук (д.і.н., професор, перший проректор ПНПУ, голова Полтавської обласної організації Української асоціації релігієзнавців), М. Білокінь (керівник апарату Полтавської обласної державної адміністрації), Л. Кравченко (д.пед.н., професор, проректор з наукової роботи ПНПУ), В. Вождаєнко (заступник начальника Управління культури Полтавської ОДА), Владика Василій (Тучапєць) – єпископ, екзарх Харківський УГКЦ, Л. Владиченко (д.і.н., заступник директора Департаменту у справах релігій та національностей – начальник відділу експертно-аналітичної роботи та зв'язків з релігійними організаціями Міністерства культури України).

Із доповідями на пленарному засіданні виступили: А. Колодний (д.філос.н., професор, заступник директора Інституту філософії імені Г.С. Сковороди НАН України, керівник Відділення релігієзнавства, президент УАР, м. Київ), Л. Владиченко, А. Киридон (д.і.н., професор, директор Державної наукової установи «Енциклопедичне видавництво», м. Київ), П. Яроцький (д.філос.н., професор, провідний науковий співробітник Відділення релігієзнавства Інституту філософії імені Г.С. Сковороди НАН України, м. Київ), О. Бучма (к.філос.н., старший науковий співробітник Відділення релігієзнавства Інституту філософії імені Г.С. Сковороди, м. Київ), Г. Бондаренко (к.і.н., провідний науковий співробітник ІМФЕ імені М. Рильського, м. Київ), Р. Сітарчук, Ю. Вільховий (к.і.н., доцент кафедри всесвітньої історії та методики викладання історії ПНПУ, заступник голови Полтавської обласної організації УАР).

Особливий інтерес і зацікавлення викликали доповіді гостей: Л. Владиченко, А. Киридон, О. Бучми, які порушили проблеми сучасного стану відносин між

державою та релігійними організаціями в Україні, розглянули питання експлікації основних рис сучасної історіографії у контексті вище зазначених взаємин, а також обговорили взаємозв'язок релігії і правової нормотворчості в контексті новітньої історії.

Заключне слово на пленарному засіданні виголовила Л. Бабенко (д.і.н., професор, завідувач кафедрою історії України ПНПУ, представник Оргкомітету конференції). Вона зазначила, що проблематика державно-церковних взаємин далеко не вичерпана, містить багато невивчених аспектів і чекає своїх дослідників. Контекст доповідей, за її словами, свідчить, що поєднання зусиль науковців, владних структур, конфесій і громадськості дає непоганий результат не лише у сфері досліджень історії держави і церкви, але й допомагає гармонізації конфесійного середовища України, розбудові її громадянського суспільства.

Далі учасники конференції брали участь у роботі тематичного круглого столу «Митрополит Андрей Шептицький в історії УГКЦ» (до 150-ліття з дня народження). До ПНПУ прибула поважна делегація науковців і віруючих (УГКЦ) зі Львова. Полтавських греко-католиків представляли о. Юрій Кролевський (настоятель парафії Пресвятої Трійці) та о. Максим Кролевський (координатор Стратегії розвитку УГКЦ до 2020 року в Харківському екзархаті). З привітанням до учасників звернувся Владика Василій (Тучапєць) – єпископ, екзарх Харківський УГКЦ. Модераторами круглого столу були Л. Бабенко та Ю. Вільховий.

Обговорення відбувалося за трьома напрямками: перший – це історія УГКЦ і постать митрополита Андрея Шептицького; другий – духовна спадщина митрополита Андрея Шептицького та її морально-ціннісні виміри в українському суспільстві; третій – постать Андрея Шептицького у контексті сучасного державотворення в Україні. Варто зауважити, що, попри обговорення найгостріших дискусійних проблем, учасники засідання дотримувалися норм толерантності, наукового об'єктивізму і християнської етики.

Учасники круглого столу звернулися до представників центральної і обласної влади із закликом запровадити спеціальну рубрику тематичних обговорень діяльності митрополита А. Шептицького у контексті сучасних державотворчих процесів в Україні. Зокрема, була висловлена пропозиція, щодо активної взаємодії представників державної влади, наукових і культурних осередків, об'єднань УГКЦ і громадськості.

Під час другого робочого дня конференції (20 листопада 2015 року) працювали секційні засідання, на яких було заявлено 69 доповідей науковців із різних регіонів України. У роботі окрім полтавських, брали участь дослідники з Києва, Львова, Запоріжжя, Миколаєва, Харкова, Дніпропетровська, Луцька, Вінниці, Рівного, Кременця (Тернопільська область), Івано-Франківська, Одеси, Ніжина, Ужгорода і, навіть, м. Мозир (Беларусь). Серед них – історики, філософи, культурологи, педагоги, етнологи, політологи, теологи, мистецтвознавці.

Традиційно на секційних засіданнях було оприлюднено величезний масив важливої для релігієзнавчих досліджень інформації. Учасники мали змогу

ознайомитися із сучасними напрямками, розвідками і розробками у сфері досліджень державно-церковної проблематики за новітньої доби.

У роботі конференції активну участь брали і студенти історичного факультету, молодь факультетів філології та журналістики, технології та дизайну ПНПУ. На секційних засіданнях виступили: Ж. Авраменко, М. Сахно, Н. Удовиченко, О. Матвійчук, С. Мостовенко. Це досить важливо, адже залучення майбутніх учителів до наукової діяльності забезпечує успішну підготовку достойної наукової зміни.

Підбив підсумки роботи конференції представник Оргкомітету Ю. Вільховий. Він зазначив, що V Всеукраїнська наукова конференція «Держава і церква в новітній історії України» відбулася на високому теоретичному, методологічному і організаційному рівнях. Вона, без сумніву, увійде в історію вітчизняної науки як важлива віха в процесі розвитку вітчизняного релігієзнавства, а Полтавський педуніверситет завжди відкритий для проведення таких масштабних наукових форумів.

Н. В. Год

* * *